

РЕШЕНИЕ

№ 1155

гр. София, 16.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на втори октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана Коледжикова

Членове: Мария Яначкова
Десислава Б. Николова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело
№ 20221000503357 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 262175 от 30 юни 2022г. по гр. д. № 2561/2021г. Софийски градски съд, I ГО, 12 състав, е осъдил Столична община да заплати на А. Т. Ч., на основание чл. 49 във връзка с чл. 45 от ЗЗД, сумата от 3 000.00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди – претърпени болки и страдания от травматично увреждане, настъпило на 04.06.2020г., и сумата от 40.00 лв. – разходи за издаване на медицинско удостоверение, ведно със законната лихва върху горната главница, считано от датата на увреждането – 04.06.2020г. до окончателното изплащане, като отхвърлил иска за разликата до пълния предявен размер от 50 000.00 лв., като неоснователен; осъдил ответника да заплати на адв. Х. Ч. на основание чл. 38 ЗАДв. сумата от 123.33 лв. – адвокатско възнаграждение; осъдил ответника да заплати по бюджетна сметка на Софийски градски съд на основание чл. 78, ал. 6 ГПК и сумата от 133.75 лв. – държавна такса и разноски за първоинстанционното разглеждане на делото, а ищцата, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, да заплати на ответника сумата от 1 906.67 лв., представляваща разноски по делото пред СГС.

Въззивното производство е образувано по въззивна жалба на А. Т. Ч. срещу решението по гр. д. № 2561/2021г. на СГС, ГО, 12 състав, в отхвърлителната му част. С доводи за неправилност на акта поради нарушение на материалния закон при определяне на търсеното обезщетение за неимуществени вреди, се иска отмяна на решението в атакуваната част и вместо това уважаване на иска за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в пълния предявен размер.

Столична община е подала отговор на въззивната жалба, с който е оспорила същата.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е приел, че поради състоянието на тротоара - общинска собственост, неподдържан в състояние, безопасно и годно за използване, ищцата е получила травматични увреждания, довели до болки за срок от около 2 седмици, по-интензивни през първата седмица, при настъпило пълно възстановяване, които подлежат на обезщетяване от ответника СО, а за справедлив размер на обезщетението за неимуществени вреди е приел 3 000 лв., при преценка на изброени релевантни обстоятелства и приети за недоказани промяна на ежедневието и социалната активност.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната част, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита, че за правилно в обжалваната част.

Предявен е иск с правно основание чл. 49 ЗЗД.

Иска се ангажиране на отговорността на ответника СО за вреди, причинени на 04.06.2020г. от спъване на ищцата в желязна част от изрязан пътен знак върху тротоар на ул. „Денкоглу“ в гр. София, след което тя залитнала и се ударила в пътен знак, поставен на много ниско ниво на тротоара. От падането ищцата твърди, че е получила контузия на главата, рана и оток на дясната ушна мида, като ѝ останал загрозяващ белег в областта на дясното ухо. С конституирането като ответник на СО сочи общината като адресат на задължение да поддържа уличния тротоар. Съдът е бил сезиран с искане да осъди ответника да заплати на ищцата сумата 50 000 лв. -

обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди – болки; трайно неблагоприятно въздействие върху емоционалното ѝ състояние – продължаващ стрес, страх от падане и постоянен дискомфорт, травма от загрозяването, нервност, неспокоен сън. Ищцата е основала иска си и на твърдение, че приятелят ѝ я напуснал заради загрозяването (срамувал се да спи с нея, да излизат заедно, да бъдат на публични прояви, да се срещат с хора и да пътуват); уговорила си и срещи за работа в рекламата, но не била допусната до кастинг заради белега, отпаднали и много други срещи и интервюта за работа поради външния ѝ вид и обезобразяване, до края на дните си нямало да има самочувствие, да бъде полезна за себе си и останалите и ще бъде в тежест на околните. Претендира и присъждането на законната лихва от 04.06.2020г. Във въззивното производство спорът е пренесен до пълния предявен размер на иска над присъдения размер от 3 000 лв.

Ответникът СО в отговора на исковата молба е оспорил основателността на иска с главни правоизключващи възражения, че не е налице противоправно поведение от служител на общината при поставянето на двата пътни знака на посочената в исковата молба улица, касаещи паркирането, – сочи, че знаците са били поставени съобразно нормативните изисквания, както и не е доказан твърденият механизъм на инцидента - с оглед дистанцията между знаците нямало възможност за осъществяване на пешеходна дейност между тях и при добрата видимост в периметъра на инцидента и доброто време, при проява на нужното внимание, ищцата е можела да избегне инцидента. Като преувеличени са оценени твърденията за разрушена интимна връзка и неуспешни интервюта за работа. Евентуално ответникът е оспорил размера на търсеното обезщетение за неимуществени вреди като прекомерен спрямо действително претърпените вреди.

По делото са събрани гласни доказателства за установяване на конкретния механизъм на твърдяното увреждане, който не е спорен на етапа на въззивното производство – въпреки че ответникът е посочил в отговора на въззивната жалба, че не е доказан механизмът на непозволеното увреждане, сам не е упражнил право на жалба срещу първоинстанционния акт. В показанията си свидетелката И. – позната на ищцата, е разказала, че на 04.06.2020г. по светло се видели с ищцата на ул. „Денкоглу“ в посока ул. „Витоша“ – имали уговорка да пият кафе. Вървели по тротоара, имало много хора и тогава А., която била пред свидетелката, се препънала в парче желязо,

стърчащо на 2-3 см от земята, отрязано от метален знак, което не било отрязано до края, и залитайки си ударила главата отдясно в един метален знак, потекла кръв, тя паднала на земята. Била си раздрала ухото, „всичко станало в кръв“, А. се изплашила от толкова много кръв. Двете не са се виждали оттогава (разпитът е от 31.03.2022г.).

Описаният от свидетелката механизъм на настъпване на травматичните увреди косвено е потвърден от заключението на съдебно-медицинската експертиза, изслушана по делото, – вещото лице е посочило, че е възможно нараняванията на ищцата да са получени при твърдения от нея механизъм и съдът въз основа на обсъдените гласни доказателства и спорния предмет на делото във въззивното производство, в което спорът е пренесен само относно размера на търсеното обезщетение, приема, че именно по описания от свидетелката начин ищцата е получила травматични увреди.

От заключението на СМЕ е установено още, че вследствие на внезапен удар в областта на дясното слепоочие ищцата е получила следните телесни увреждания: „Контузия на дясната слепоочна област и дясното ухо. Рана на дясната ушна мида с размери -1 см на 0,5 см“, представляващи „разстройство на здравето, неопасно за живота“. Раната (разкъсно-контузна) е била почистена в болнично заведение на 05.06.2020г., а после е проведено амбулаторно лечение с периодични превръзки до зарастване на раната, Травматичният оток от претърпения удар в дясната слепоочна област е отзвучал за около 1 седмица. Раната без хирургична обработка е зараснала за срок около две седмици (за колкото би зараснала и ако е била зашита) с остатъчен козметичен раневи белег с размери, отговарящи на получената рана. Общо възстановителният период на пострадалата е приключил за срок до 15 дни, като интензивните болки са били през първата седмица. През тези периоди на ищцата се е налагало да приема в по-голямо количество обезболяващи средства, а след тези периоди е възможно да е търпяла единични болки при несъзнателен допир или при студено и влажно време, но тези болки бързо са отзвучавали след употребата на аналгетик. От процесната злополука към датата на изготвяне на заключението са изминали около година и половина. Състоянието на пострадалата вече е стабилизирано. Лечебният и възстановителен период е приключил отдавна и не е възможно тя да търпи болки в зоната на претърпените травми. От получената рана на дясната ушна мида е останал малък остатъчен белег (козметичен дефект) –

ръбец с размери 1 см на 0,5 см, който макар и малък е във видимата част на главата.

Заклучението на СМЕ е възприето от първоинстанционния съд и срещу изводите на съда въз основа на него не са направени мотивирани оплаквания, а във въззивната жалба е направен преразказ на твърденията на ищцата относно вредоносния инцидент и като резултат е извършено позоваване на чл. 52 ЗЗД с искане да се съобрази и причинена трайна неработоспособност, причинените затруднения, стреса и изпитвания постоянен страх. Ето защо и въззивният съд в правоприлагащата си дейност изхожда от констатациите в обсъденото заключение.

В показанията си св. Ч. – брат на ищцата, е съобщил, че е видял сестра си вкъщи с кръв по лицето, по тениската и по ръцете. Предложил ѝ да я заведе на лекар, но тя отказала, защото искала да си почива. На другия ден я закарал в болница. Тя изпитвала болки около седмица, две. Показанията на свидетеля подлежат на преценка по реда на процесуалното правило на чл. 172 ГПК – с оглед на всички други данни по делото. При тази преценка съдът не дава вяра на твърденията му, че сестра му се депресирала поради раната на ухото, въпреки че той е разказал, че тя я покривала с коса; - че е спряла да си търси работа; - че приятелят ѝ я зарязал и, че продължавала да изпитва болки в ухото (и към м.03.2022г.), - съобщени от него в контекста на последици от преживения инцидент, - тъй като тези твърдения не кореспондират на други данни по делото (в т.ч. няма експертно становище за настъпило психично разстройство), а и, както е възразил ответникът, част от тях, касаещи интимната сфера на ищцата и развитието ѝ в работен план, не могат да се приемат за правдоподобни.

При така приетото за установено, въззивният съд правни следните правни изводи:

За да бъде ангажирана отговорността на ответника на основание чл. 49 ЗЗД (с оглед обстоятелствата, на които се основава исковата молба) ищцата следва да докаже по безспорен начин кумулативното наличие на следните предпоставки: противоправно поведение на служител на ответника (лице, на което е възложена работа, като по принцип тази отговорност може да се реализира и при неоткрит конкретен нарушител) при или по повод изпълнението на работата, претърпени от нея вреди и причинна връзка между

тях. Съгласно разпоредбата на чл. 45, ал. 2 ЗЗД ищецът не дължи да доказва, че поведението на служител на ответника е виновно - ако се установи, че лице, на което е възложена работа, е причинило вредата, то законът заключава, че това лице е действало и виновно. Вредата, противоправното поведение и причинната връзка представляват елементите от обективното основание на отговорността, а субективното ѝ основание е вината, която се презумира (чл. 45, ал. 2 ЗЗД), поради което и предпоставките на презумпцията-елементите на обективното основание на отговорността-се доказват от ищеца, а делинквентът/възложителят на работата може да обори презумпцията за вина.

Поради обжалването на първоинстанционното решение само от ищцата, която счита определеният размер на търсеното обезщетение за занижен, въззивният съд изхожда от положението, че по основанията на иска е формирана сила на пресъдено нещо, обвързваща страните, като правна последица от влязлото в сила осъдително първоинстанционно решение. Възраженията на ответника от отговора на въззивната жалба за недоказан механизъм на причиняване на вредите вече са преклудирани, тъй като СПН ги препятства (чл. 297 и чл. 298, ал. 1 ГПК). Следователно налице са предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника като възложител на работата като собственик на общинските пътища и улиците на територията на СО, част от които са и тротоарите, със статут на публична общинска собственост (чл. 2, ал. 1, т. 2 вр. чл. 3, ал. 2, т. 1 от Закона за общинската собственост, чл. 8, ал. 3 от Закона за пътищата във вр. с § 7, т. 4 ПЗРЗМСМА). Противоправното поведение на служители на общината, довело до причиняване на травматични увреди на ищцата, се изразява в неизпълнение на задължението за поддържане на пътната настилка на тротоар, находящ се на територията на СО, с оглед безопасното и удобно движение по него, което задължение се извежда от посочените норми на ЗОС във вр. с § 7, т. 4 ПЗРЗМСМА и по арг. от чл. 3, ал. 3, чл. 8, ал. 3, чл. 29, чл. 31 и чл. 36 ЗП във вр. с § 1, т. 2, т. 14 ДРЗП, чл. 48, т. 2 ППЗП и чл. 167, ал. 1 ЗДВП във вр. с § 6, т. 1 и 6 ДРЗДВП. Общината е длъжна да управлява предоставената ѝ собственост, в т.ч. улиците в рамките на населеното място, в интерес на населението и с грижата на добър стопанин - чл. 140 КРБ и чл. 11, ал. 1 ЗОС. Дължимата грижа в полза на териториалната общност включва както изграждане, ремонт и поддържане на улиците, така и осигуряването на

безопасно придвижване на пешеходци (вж. напр. решение по чл. 290 ГПК № 124 от 18.07.2019г. по гр. д. № 3057/2018г., ГК, IV ГО на ВКС).

Спорът пред въззивния съд, сезиран с въззивна жалба само от ищцата, както се посочи, се концентрира до преценка на размера на дължимото обезщетение за претърпените неимуществени вреди от неизпълнението на задължението от служители на общината за поддръжка на тротоара, на който ищцата е паднала. Съгласно ППВС № 4/1968г. при определяне на размера на неимуществените вреди следва да се вземат предвид всички обстоятелства, обуславящи тези вреди и то не само чрез посочването им, но и при отчитане на тяхното значение за размера на вредите. В разглеждания случай, с оглед приетото за установено по-горе, въззивният съд намира, че дължимото на ищцата обезщетение за неимуществени вреди вследствие на получените увреди, с присъщите болки и страдания, причинени от тях, не може да бъде определено над размера от 3 000 лв., определен от първоинстанционния съд. За този извод въззивният съд, в приложение на чл. 52 ЗЗД, при приетото за установено и в първоинстанционното производство относно характера и тежестта на уврежданията на пострадалата на 44 години ищца, съобрази и начина на лечението, интензитета и продължителността на търпените болки, и сравнително по-краткия възстановителен период от около 2 седмици, както и наличния козметичен дефект на ушната мида, който е малък. Въпреки че въззивният съд отчита и типичното негативно въздействие на травматичното събитие върху психоемоционалното състояние на пострадалата, както и негативното отражение на един белег в областта на лицето върху самочувствието ѝ, не приема за доказано, както се посочи, само въз основа на показанията на св. Ч., че са настъпили трайни неблагоприятни последици за психиката ѝ както от падането, така и от останалия малък белег на ушната мида, нито такива за социалното ѝ функциониране и за престирането на работна сила. Няма причинена трайна неработоспособност, нито са настъпили трайни ограничения в начина на живота на пострадалата, както като резултат е приел и първоинстанционният съд. Ето защо, при съобразяване на пълното възстановяване за около половин месец от получените леки увреждания, както и с оглед социално-икономическите условия в страната към датата на настъпване на вредите, въззивният съд счита, че няма основание за отмяна на обжалваното решение и за завишаване на определеното обезщетение.

С оглед всичко гореизложено, въззивният съд, при преценка на конкретните обстоятелства в рамките на решаващата си дейност, счете, че решението в обжалваната част като правилно подлежи на потвърждаване. С определеното с него обезщетение за компенсация за претърпените болки и страдания след падането на ищцата на тротоара е спазен принципът на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД. При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 вр. ал. 8 ГПК в полза на ответника по жалбата се присъждат разноси за възнаграждение за защитата, осъществена от юрисконсулт, в размер на 100 лв.

Така мотивиран, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262175 от 30 юни 2022г. по гр. д. № 2561/2021г. на Софийски градски съд, I ГО, 12 състав, в обжалваната част.

ОСЪЖДА А. Т. Ч., ЕГН ***** да заплати на Столична община, на основание чл. 78, ал. 3 вр. ал. 8 ГПК, сумата 100 лв. – разноси.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____